

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 677/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom, Dukelských hrdinov 22, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 29/2016 z 15. marca 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom, Dukelských hrdinov 22, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 5 To 29/2016 z 15. marca 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 T 60/2011-155 z 11. novembra 2015 podľa § 166 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na právny stav uvedený vo výroku rozsudku okrem iného odsúdený na spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 5 To 137/2015 z 15. decembra 2015 na základe odvolania sťažovateľa označený rozsudok okresného súdu z 11. novembra 2015 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku a vec podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Okresný súd po vrátení veci rozhodol rozsudkom č. k. 4 T 60/2011-191 z 27. januára 2016, ktorým podľa § 166 Trestného poriadku s poukazom na právny stav uvedený vo výroku rozsudku sťažovateľa opätovne odsúdil na spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne.

Proti označenému rozsudku okresného súdu z 27. januára 2016 podal sťažovateľ prostredníctvom obhajkyne odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením sp. zn. 5 To 29/2016 z 15. marca 2016 zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku s odôvodnením, že bolo podané osobou, ktorá sa odvolania už predtým výslovne vzdala.

Sťažovateľ svoju sťažnosť podanú ústavnému súdu odôvodňuje najmä takto:

«... Uznesením porušovateľa (krajského súdu, pozn.) zo dňa 15. 03. 2016, sp. zn. 5 To/29/2016, ktoré bolo môjmu obhajcovi doručené dňa 25. 04. 2016, čím nadobudlo právoplatnosť, porušovateľ podľa názoru sťažovateľa, porušil moje základné ľudské práva... a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3. (ústavy, pozn.).

... Dňa 11. 11. 2015 som bol Okresným súdom Zvolen na hlavnom pojednávaní rozhodujúc v obnovenom konaní odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov nepodmienečne.

Uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici zo dňa 15. 12. 2015, sp. zn. 5 To/137/2015 vyhovelo môjmu odvolaniu a rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 11. 11. 2015 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.

Dňa 27. 01. 2016 som bol Okresným súdom Zvolen na hlavnom pojednávaní opätovne odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov nepodmienečne, pričom som sa iba za seba vzdal práva podať odvolanie a proti zjavne nesprávnemu a nespravodlivému rozsudku podala odvolanie moja obhajkyňa...

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15. 03. 2016, sp. zn. 5 To/29/2016, bolo moje odvolanie Krajským súdom v Banskej Bystrici (porušovateľ) zamietnuté.

Porušovateľ pri svojom rozhodovaní o mojom druhom odvolaní vychádzal zo skutočnosti, že v zápisnici z hlavného pojednávania zo dňa 27. 01. 2016 bolo na jej konci v časti vyjadrení účastníkov k možnosti podať odvolanie za moju osobu uvedené moje vyhlásenie v znení: „vzdávam sa práva odvolania za seba i za osoby oprávnené podať odvolanie“. Vzhľadom na uvedené považoval porušovateľ za potrebné moje odvolanie (podané a odôvodnené mojou obhajkyňou) zamietnuť z dôvodu, že odvolanie podala osoba, ktorá sa ho predtým výslovne vzdala (keďže som sa mal práva odvolania vzdať aj za osoby oprávnené). Porušovateľ ďalej konštatoval, že moja ustanovená obhajkyňa nemala samostatné odvolacie právo, opravné prostriedky môže podávať len v mojom mene, pričom proti mojej vôli tak môže urobiť len za predpokladu, že by som bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ak by táto bola obmedzená. V celom svojom odôvodnení však porušovateľ vychádzal zo skutočnosti, že som sa na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku vzdal práva podať odvolanie, a to tak za seba, ako aj za oprávnené osoby. Toto však nie je pravda.

Okresný súd Zvolen totiž z mne nepochopiteľných dôvodov pri vyhotovovaní zápisnice z hlavného pojednávania urobil hrubú chybu v písaní a keďže moja obhajkyňa po doručení uznesenia porušovateľa mala za to, že moje vyjadrenie po vyhlásení rozsudku neznelo tak ako je uvedené v zápisnici z hlavného pojednávania (ktorú som mimochodom nepodpísal a ani nemal možnosť podpísať, bola diktovaná zákonnou sudkyňou a nemal som možnosť ovplyvniť jej obsah), vyžiadala si od Okresného súdu Zvolen zvukový záznam z tohto hlavného pojednávania z ktorého jasne vyplýva, že po vyhlásení rozsudku som urobil

vyhlásenie v znení: „Ja sa vzdávam odvolania pani sudkyňa.“ Na základe čoho následne môj obhajca (splnomocnený mne ustanovenou obhajkyňou) urobil vyhlásenie, že si ponecháva lehotu na podanie odvolania.

... Na lepšie pochopenie situácie a reality, ktorá nastala po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní dňa 27. 01. 2016 je potrebné tiež uviesť, že na neskoršiu výzvu Okresného súdu Zvolen som odpovedal tak, že som sa nevzdal odvolania aj za osoby oprávnené odvolanie podať za moju osobu.»

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15. 03. 2016, sp. zn. 5 To/29/2016 bolo porušené základné právo [REDAKOVANÉ] .. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15. 03. 2016, sp. zn. 5 To/29/2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR priznáva [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Na základe princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných

prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (m. m. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

V posudzovanej veci sťažovateľ namieta, že krajský súd napadnutým uznesením porušil jeho v sťažnosti označené základné práva, a to tým, že odvolanie podané proti odsudzujúcemu rozsudku prvostupňového súdu zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku s odôvodnením, že bolo podané osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala, hoci (podľa sťažovateľa) označený zákonný dôvod na zamietnutie odvolania v danom prípade nebol naplnený.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

Podľa § 370 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Z už uvedených skutočností podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ v namietanej veci mal (a stále má) k dispozícii účinný prostriedok nápravy (dovolanie) spôsobilý v konaní pred všeobecným súdom zabezpečiť ochranu jeho práv, ktorých porušenie namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Sťažovateľ pritom netvrdí, a tým menej preukazuje, že dovolanie dosiaľ nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Na podklade uvedeného z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje, ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa.

Keďže sťažovateľovi dosiaľ neuplynula lehota na podanie dovolania, ústavný súd nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), v ktorej opakovane uvádza, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. v prípade sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, pozn.), s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ ešte pred podaním dovolania podal sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2016